

Trieda: VTÁKY (Aves)

-suchozemské a vodné stavovce schopné lietať

-vyvinuli sa z plazých predchodcov, obývajú miesta na celom svete (aj Himaláje)
(Archeopteryx)

-spolu s cicavcami majú stálu teplotu tela (Endotermné živočíchy)

Hlavné znaky: pokryv tela = perie, schopnosť letu, zvukové prejavy (Syrynx - hlasový orgán)

vývin z vajec, starostlivosť o potomstvo

Stavba tela:

-silné, ľahké telo

-koža suchá (bez žliaz) – jediná párová nadchvostová žľaza - význam: premastenie peria

- 2 nohy a pár krídel

Pokryv tela:

Stavba vtáčieho pera:

- 1. zástavica
  - 2. osteň
  - 3. zástavica
  - 4. páperie
  - 5. brko
- Kostrnka = osteň + brko**

Typy peria:

1. páperie - zabezpečuje izoláciu

2. obrysové perá - delia sa na: krycie, letky, kormidlové

-Majú silné lietacie svaly – sú pripojené na veľký hrebeň prsnej kosti

KOSTRA:

- Odľahčená, dutá (vyplnená vzduchom - nadľahčovacia funkcia)
- Kostí krídel a nôh sú zrastené
- Krídlo sa skladá z lopatkového pásma, ktoré sa delí na: kľúčna kost', krkavčia kost', lopatka, krídlo
- Zadná končatina Stehnová kost', holenná a lýtková kost',
zrásenie kostí do beháku: priechlavkové a záprstné kosti

Svalová sústava – silné lietacie svaly majú pripojené na veľký hrebeň prsnej kosti

D.S. - pľúcami (ich tvar sa pri nadýchnutí a vydýchnutí nemení – sú prirastené k chrabtovej strane hrudníkovej dutiny)

-majú aj pľúcne vaky - vybiehajú do dutých kostí sú rezervou
vzduchu + pomáhajú telo nadláhčovať a ochladzovať

-v mieste rozdvojenia priedušnice sa nachádza hlasový orgán Syrinx

C.S. – srdce je 4 dielne, majú malý aj veľký krvný obeh
-ich telesná teplota je 40°C - 44°C

T.S. - bezzubý zobák, pažerák vakovitý hrvol' (dochádza tam ku natráveniu potravy),
žalúdok (chemický (žľaznatý) - zabezpečuje chemické trávenie pomocou enzymov; svalnatý - mechanické trávenie pomocou pohybu
črevo, kloaka

najmenšia bunka obličiek

V.S. – majú párové pravé obličky (po 1.krát sa v nefróne objavuje Henleho slučka)

N.S. – majú centrálnu + periférnu NS

Z.S. – zo stavovcov majú najlepšie vyvinutý zrak (vidia farebne, majú viečko)

-dobrý sluch + statokinetickej zmysel, nemajú ušnice
-magnetický zmysel

R.S. – typický pohlavný dimorfizmus (samce – semenníky (tes tes) - ústia do kloaky, samice – vaječníky – funkčný iba ľavý
(*pl. Ovaria, sg. Ovarium*)

-oplodnenie je vnútorné

-vajíčko je oplodené vo vajíčkovode, kde sa obaľuje bielkom a páperovou blanou, v maternici sa tvorí škrupinka

MLÁĎATA:

a.)nidikolné - mláďatá zavislé na rodičovskej opatere, musia ich krímiť

b.)nidifúgne - mláďatá schopné sa o seba postarat' sami a okamžite nasledovať svoju matku

Systém: I. Podrieda: PRAVTÁKY

II. Podrieda: PRAVÉ VTÁKY

Nadrady:

- a.) bežce - pštrosy, kasuár, kiwi
- b.) plavce - tučniaky
- c.) letce - labut' veľká, plameniak červený, myšiak hôrny, bocian biely